

Fransızca Telafuz - 1

Fransızca kelimelerin telaffuzlarını, yazılışlarından ayırt edebilmek için köşeli parantez içinde yazılı olarak gösterilmiştir. Bu yazılışlar yalnızca Fransızcanın Türkçeye uyarlanmış hâlidir ve hiçbir şekilde Uluslararası Fonetik Alfabe'nin yerini tutmaz. (‘ ‘ kullanımı ise harflerden için)
!! Fonetik alfabet sadece aşağı da ki tablo gibi tabloların “Uluslararası Fonetik Alfabe” yazılıdır.

Harf	Uluslararası Fonetik Alfabe	Örnek kelime	Türkçe’de karşılığı (telafuz)
A a	[a]	Journal / Carte	Jurnâl / Kart
E e	[ə]	Je / Le	Jö / Lö
É é	[e]	Carrée	Kare
U u	[y]	Cube / Une	Küb / Üne
OU ou	[u]	Fou / Cou	Fu / Cu

Balle Lune Chat Cerise Pâte Salade Regarde Vache Le Gravure
Nulle Banane Que Grappe Mesure Bureau Calcul Tasse Usine Lever

Telafuz – türkçe üzerinden

Je me lève .
Il se dépêche .
il a été malade .
J’achète un petit cheval .
Ne va pas si vite tu te feras une bosse à la tête.

Jö mö lev
il sö depeş
il a ete mâlâd
j’âşet u(n) pöti şövâl
nö va pa si vit tü tö föra boş à la tet

Je n’ai plus que les os, un squelette je semble,
Décharné, dénervé, démusclé, dépoulté,
Que le trait de la Mort sans pardon a frappé :
Je n’ose voir mes bras que de peur je ne tremble.

jö n’e plü lez o, u(n) skölet jö se(m)bl
deşarne, denerve, demüskle, depulpe
kö lö tre dö la mor san pardon a frape
jö n’oz voar me bra kö dö pör jö nö trembl .

Pierre de Ronsard (1524-1585)

Yukardaki cümleler ve şiir den itibaren bazı telafuz kurallarını inceleyeceğiz:

1 - aksanlı **e** (yani “é / è / ê”) ve aksansız **e** ve aksansız **e**
- **E** harfinin üzerinde aksan olduğunda her zaman [e] olarak telafuz edilir.(Kelimenin neresinde olduğu bir şeyi değiştirmez.) Aynı türkçede “et” / “ekmek” gibi.

Örneğin: **été** – [ete] / **décharné** - [deşarne]

- E harfinin üzerinde aksan oldumağında ise ya [e] ya [ö] olarak telafuz edilir ya da telafuz edilmez. Peki telafuz edilip edilmediğinin, [e] olarak mı yoksa [ö] larak mı yoksa. nasıl bileceğiz. Çok basit: kelime kaç heceden oluştuğu ve ‘e’ harfi kelimenin neresinde olduğu nasıl telafuz edilmesi gerektiğini belirtir.

- Eğer kelime tek heceli ise ‘e’ harfi, kelimenin sonunda ise [ö] olarak telafuz edilir.

Örnek: Je – [jö] / ne – [nö]

Kelimenin başına veya kelimenin ortasında ise [e] olarak telafuz edilir.

Örnek: Mes – [me] / Les - [le]

- Eğer kelime iki ve daha fazla heceden oluşuyor ise kelimenin sonunda ise **telafuz edilmez**.

Örnek: vite – [vit] / tête – [tɛt]

Kelimenin başında ise [e] olarak telafuz edilir.

Kelimenin ortasında ise [ø] olarak telafuz edilir.

Örnek: petit – [pøti] / feras – [føra]

Yukarıda gördüğümüz noktaları bilmek çok önemlidir. Çünkü, kelimenin sonunda olduğunda telafuz edilmeyen tek harf ‘e’ değildir, ‘e’ nin ‘s’ harfi (birazdan göreceğiz, bu sebepten dolayı şimdiden bahsediyorum) ve birkaç harf daha kelimenin sonunda telafuz edilmez. Bu harflerin telafuzunu sağlamak için ‘e’ harfi kullanılır. Bu konuya ilerleyen zamanlarda ayrıntılı olarak değineceğiz.

!! İlerleyen zamanlarda ayrıntılı olarak değineceğimiz bir başka nokta ise şudur: Bazı durumlara ise aksansız ve kelimenin ortasında olmasına [e] olarak telafuz edilir; özellikle ‘-en’ ya da ‘-em’ olarak yazıldığında. (Bu telafuzu sebinini anlamak için ‘n’ ve ‘m’ nasıl telafuz edildiğini bilmek gerekir, özellikle de genizden telafuzlarını)

2 - Ne zaman [ü] ; ne zaman [u]?

‘u’ harfi için bilinmesi gereken tek şey her zaman [ü] harfi olarak telafuz edilmesi gerektiği. Kelimenin başında, ortasında ya da sonun da olması hiçbir şeyi değiştirmez.

Örnek: plus – [plü] / tu – [tü] / démuscé – [demüskle]

Şüpheyi düşülmesi gereken tek zaman ise ‘u’ harfinden sonra ‘n’ harfi geldiğinde yani ‘un’ olarak yazıldığında. Bu durumdan daha önce biraz bahsetmiştik, çünkü ‘un’ kelimesi [ün] olarak telafuz edilmez. Bu konuya yukardaki yani ‘en’ ile aynı sebepten dolayı ilerleyen zamanlarda tekrar bahsedeceğiz.

Peki hangi durumda [u] olarak telafuz edilir ?

Bu sorunun cevabı çok basit ‘ou’ olarak yazıldığında [u] olarak telafuz edilir. NOKTA ☺

Örnek: dépoupe – [depupe]

Bu duruma harf birleşmesi adı verilir, yani birden fazla harfin bir araya gelip tek ses vermesidir.

Buna ‘ou’ dan başka ‘ai’ yi örnek gösterebiliriz. Yukarıda ki metinde de görebileceğimiz gibi ‘ai’ nin birleşimi [e] sesini veriyor. (Evet gene ‘e’ ☺) Örneğin ‘trait’ kelimesi [tre] olarak telafuz edilir. (Bu arada metinde renklendirilmediği ya da altı çizilmediği için bugünün konusu, huh. Başka sefere ☺)

3 - Bir diğer bahsedeceğimiz harf ise ‘s’ harfi ve [s] sesi.

Arnaud Hoedt ve Jérôme Piron dediği gibi “un son douze manières de l’écrire; une lettre trois façons de la prononcer” (Konferans - *La faute de l’orthographe – İmla hatası; izlemek için buraya tıklayın*) yani “bir ses on iki farklı yazım ; tek harf üç farklı telafuz” .

Hemen telaşlanmayın, bugünkü sadece en sık karşılaşılan durumları inceleyeceğiz yani üç telafuz ve hızlıca bir yazım.

Telfuzlarla başlayalım. ‘s’ harfi ya [s] olarak ya [z] olarak telafuz edilir, ya da üçüncü telfuzu: telafuz edilmez. Peki hangi durumlarda ?

- İlk olarak hangi durumda telafuz edilmediği. Daha önce de bahsettiğimiz gibi, ‘s’ harfi kelimenin sonunda olduğunda (son harf olarak), kesinlikle **telafuz edilmez**.

Örnek: pas – [pa] / bras – [bra]

- ‘s’ iki sesli harf arasında olduğunda [z] olarak telafuz edilir.

Örnek: ose – [oz]

- Diğer durumlarda ise her zaman [s] olarak telafuz edilir.

Örnek: si – [si] / sans – [san]

Yazımına gelince, peki iki sesli harfin arasında [s] sesini istiyorsak ne yapmalıyız. Çok basit iki kere ‘s’ harfini yan yana yazmak yeterli, yani ‘ss’.

Örnek: bosse – [bos]

Unutmadan, ‘e’ den bahsederken kelimenin sonunda telafuz edilmeyem harflerden bahsetmiştik. Eğer ‘s’ harfinin kelimenin sonunda telafuz edilmesini istiyorsak sonuna ‘e’ harfi ekliyoruz. Böylece ‘s’ harfi, durumların %100 ünde, ikinci durumda bulunuyor yani iki sesli arasında, ve dolayısıyla [z] olarak telafuz ediliyor.

Peki neden? Bunu dil bilgisi bölümünde inceleyeceğiz.

4- Son olarak ‘a’ harfinden bahsedeceğiz. En zor ve karmaşık olanı, çünkü tamamen türkçeyle aynı şekilde telafuz ediliyor. ‘a’ harfi için, iki dil arasında bir fark yok.

Aynı türkçede olduğu gibi [a] olarak telafuz ediliyor. Ve tekrar türkçede olduğu gibi bazem yumuşak bazen de sert olarak telafuz ediliyor. Yukarıda ki metinde yumuşak telafuz edildiği yerlerde [â] yazarak belirttim.

Ve ‘o’ harfine gelince, ‘a’ harfi gibi tamamen türkçeyle aynı şekilde telafuz ediliyor. Bu yüzden 5. bir paragraphe yapma gereği görmedim.

Dikkat edilmesi gereken tek durum ‘a’ ya da ‘o’ harfinden sonra ‘n’ ya da ‘m’ gelmesi; aynı ‘e’ ya da ‘u’ harfinda olduğu gibi.

Bu seferlik bu kadar.

Buraya kadar geldiğiniz için sizi tebrik ederim.

Şimdi sizden yapmanızı istediğim, yukarıdaki cümleleri ve şiiri, burada öğrendiklerinizi uygulayarak, önce içinizde daha sonra da yüksek sesle okumanız.

Bir sonraki derste görüşmek üzere. 🤝